

**VÉLEMÉNYFELTÁRÁS A CIVIL SZERVEZETEK FEJÉR
MEGYEI SZÖVETSÉGE TAGSZERVEZTEI KÖRÉBEN**

KUTATÁSI JELENTÉS

Készítette: Domokos Tamás

A kutatásra a CISZ megbízása alapján került sor 2004 őszén. Belső projekt
azonosító: ECHO 111/2004.

Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet
H-8000 Székesfehérvár, Forgó u. 15.
Tel: (22) 502-276, Fax: (22) 379-622
Mail: projekt@echosurvey.hu, Web: www.echosurvey.hu

Jelen kutatási beszámoló további felhasználásához lépjen kapcsolatba az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet Közhasznú Társasággal!

A kutatási beszámoló kéziratnak minősül, hivatkozni ennek figyelembevételével a feltüntetett szerzők, annak hiányában a beszámolót jegyző szervezet engedélyével lehet.

A kutatáshoz kapcsolódó adatbázis és módszertani anyagok az Intézetnél történt regisztráció után szintén elérhetők.

Javaslatait, észrevételeit, szakmai megjegyzéseit is szívesen várjuk a következő címen:

Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet
8000 Székesfehérvár, Forgó u. 15.
Tel: +36 (22) 502-276, Fax: +36 (22) 379-622
www.echosurvey.hu   info@echosurvey.hu

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége tagjai közül 40 egyesület, alapítvány küldte vissza az igényfelmérő kérdőívet. A kutatás legfontosabb eredményei az alábbiak szerint foglalható össze:

1. A vizsgált szervezetek közel fele, 45 százaléka 50 fő alatti létszámmal működik. 50 és 100 fő között a szervezetek egyharmada, 100 és 200 fő között 10, 200 és 500 fő között pedig szintén 10 százaléka működik. 500 fő feletti regisztrált taglétszámmal 7 válaszoló egyesület büszkélkedhet. A tagságnak azonban a többsége általában csak csendes, „regisztrált tag”, a szervezet életében kb. csak minden negyedik tag vesz részt aktívan.
2. A vizsgált CISZ tagok kétharmada egyáltalán nem rendelkezik alkalmazottal, kizárólag önkéntes vagy eseti megbízású munkatársak jelentik a humán erőforrásukat. További egynegyedük 1-3 főt, három szervezet pedig 3 főnél többet foglalkoztat.
3. Az önkéntesek számát vizsgálva kiderült, hogy a szervezetek egyharmadánál nincs önkéntes munkát végző segítő, aktivista, egyharmaduknál 10 főnél alacsonyabb ez a létszám, de a válaszoló egyesületek között öt szervezetenél 50 főnél is több önkéntes dolgozik esetenként vagy rendszeresen.
4. A humán erőforrással és a szakmai anyagokkal való ellátottsággal kapcsolatban fogalmazódtak meg a legenyhébb kritikák, míg az infrastruktúra és az anyagi helyzet egyaránt az 50 pontos elégedettségi határ alá került. Közepesen elégedettek az önkormányzati, helyi média és más civil szervezeti kapcsolataikkal. Az állami intézményekkel való kapcsolatuk megítélése már az elégedettségi határ alá került, a gazdasági szereplőkkel és az egyházakkal való kapcsolatuk tekintetében kifejezett elégedetlenség fogalmazódott meg.
5. Amikor arra voltunk kíváncsiak, hogy a programok, rendezvények lebonyolításához milyen jellegű segítségre lenne szükségük a szervezeteknek, akkor gyorsan kiderült, hogy a többségüknek elsősorban anyagi segítségre, pályázati információkra és a címlistákra (partner adatbázisok) számítana. Hasonlóan sokan keresik a képzésekkel kapcsolatos információkat, de a technikai eszközök biztosítása és a reklám lehetőség megteremtése is sokak által igényelt célzott szolgáltatás.
6. A megkérdezett CISZ tagok közül nem volt olyan szervezet, amely munkájának hatékonyabbé tétele érdekében nem venne igénybe valamilyen speciális tematikájú képzést. A legnagyobb igény a kis összegű pályázati lehetőségekkel kapcsolatos valamint az adományszerzési és a pályázati technikákat bemutató, gyakoroltató tréning iránt mutatkozik.
7. A kérdőívre válaszoló CISZ tagok harmada rendszeres, heti igénybevevője a Civil Ház szolgáltatásainak, egytizedük pedig havonta fordul meg a Civil Házban. Az összes válaszoló szervezet fele soha nem vagy csak nagyon ritkán veszi igénybe a Ház valamely szolgáltatást.
8. Arra a kérdésre, hogy elsősorban mit várnak a városban működő Civil Háztól a CISZ tagok többsége az információs feladatokat jelölte meg, illetve tipikusan a helyiség biztosítását várják el a Civil Háztól.
9. Ha Civil Ház csak éves regisztrációs díj megfizetése fejében nyújtaná a szolgáltatásait, a válaszoló szervezetek fele akkor is igénybe venné a szolgáltatásokat, egytizedük biztosan elfordulna a Civil Háztól, a többi szervezet pedig bizonytalan, valószínűleg a regisztrációs díj mértékétől teszi függővé válaszát. Azok a szervezetek, akik jelenleg is használják a Civil Házt, a regisztrációs díj bevezetése után többségében továbbra is igénybe vennék a szolgáltatásokat.
10. A Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetségétől, mint társadalmi civil szervezettől a legtöbb válaszoló CISZ tag nem az érdekképviseleti tevékenység ellátását várja elsősorban, hanem a szervezetek közötti információáramlás és koordináció segítségét, az érdekképviselet csak a második legfontosabb terület. Ha kérdést sarkítva tesszük fel, akkor a válaszolók kétharmada a CISZ legfontosabb feladatának civil szervezeteket segítő szolgáltatások biztosítását tartja, egyharmaduk pedig a tagszervezetek érdekeinek képviseletét.

1. A VIZSGÁLAT CÉLJA, MÓDSZERE

A Fejér Megyei Civil Szervezetek Szövetsége és a Szövetség által üzemeltetett Civil Ház szolgáltatási jelentős megújítás előtt állnak. A jövőbeli szolgáltatási struktúra kialakítása azonban nem nélkülözheti a reális helyzetképet és valós igények pontos ismeretét. Jelen kutatásunk elsősorban ezt a célt szolgálta.

A rendelkezésre álló idő rövidege miatt empirikus kutatási módszernek az önkitöltős kérdőíves adatfelvételi módot választottunk. A kérdőívet a Civil Ház munkatársai a szövetség tagjainak több hullámban küldték ki. A Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége tagjai közül 40 egyesület, alapítvány küldte vissza az igényfelmérő kérdőívet. A kérdőív a szervezetek technikai és humán erőforrására, az általuk igényelt szolgáltatásokra, a képzési igényekre, preferenciákra és a CISZ illetve a Civil Ház feladatrendszerére koncentrált.

A kérdőívből kinyerhető empirikus adatokat kódolás után számítógépen rögzítettük és ellenőriztük. Az adatelemzést SPSS programmal végeztük.

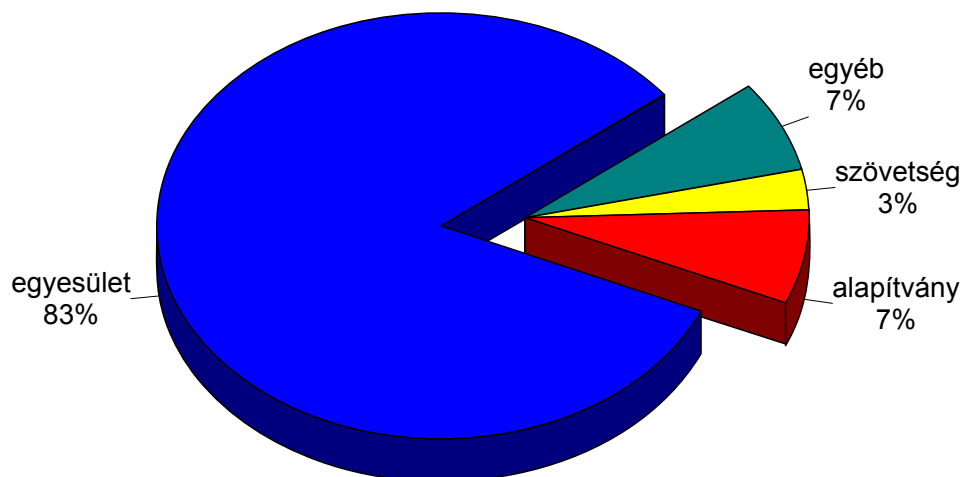
Egyes kérdéseknél azt kértük a válaszolóktól, hogy értékeljenek állításokat, minősítsenek helyzeteket ötfokú skálán. Ezen kérdések esetében a kapott értékeket általában egy százfokú skálára számoltuk át, ahol a százas értéket az jelentette volna, ha az adott kérdésre minden válaszoló egyöntetűen a maximális, a nullát pedig az, ha a minimális pontszámot adja. A határ az ilyen százfokú skálákon az ötven pont. Az ez alatti érték általában negatív véleményt (bizalmatlanságot, elégedetlenséget, ellenszenvet stb.), míg az e feletti érték pozitív véleményt (elégedettséget, bizalmat, rokonszenvet stb.) jelez. A százfokú skálán bemutatott adatok, értékek összevetéséről tudni kell, hogy csak az öt pont feletti eltérések szignifikánsak statisztikailag.

A kutatás sajátosságai miatt az eredmények nem tekinthetők reprezentatívnak a megyei civil szervezetekre nézve és mivel a kapott minta tipikus önkiválasztó mintát adott (annak az adatait lehetett csak feldolgozni, aki önként visszaküldte a kérdőívet) nem reprezentatív a szövetség egészére sem, ám az elemszám miatt (több mint 50 százalékos válaszolási arány) a kapott eredmények hatékonyan alapozzák meg a CISZ és a Civil Ház szolgáltatási struktúrájának átalakításához.

2. A CISZ TAGOK ERŐFORRÁSAI

A vizsgálatba bevont 40 civil szervezet négyötöde a működés jogi formáját tekintve egyesület, 3 szervezet alapítvány, 1 szövetség és 3 szervezet másmilyen formában működik.

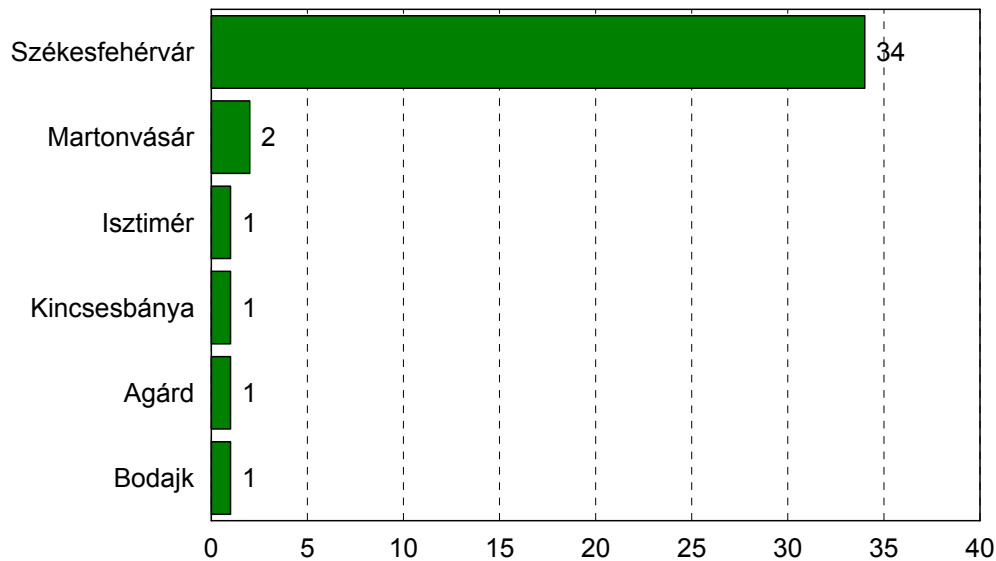
A szervezet működési formája

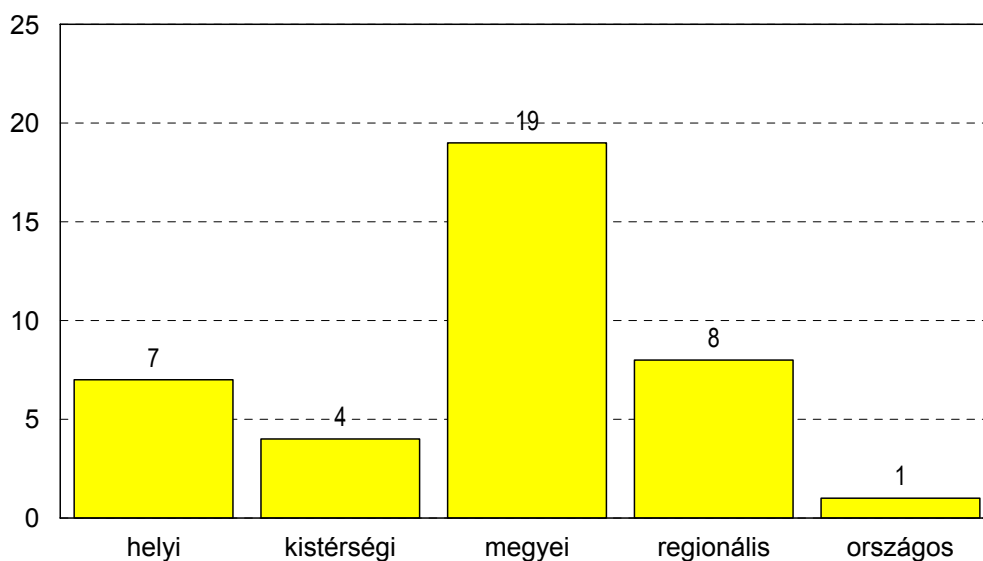
A kistérségeket és a településeket tekintve a válaszoló szervezetek nem fedik le a megye teljes területét (és feltehetően a CISZ tagság sem), a megye 10 kistérségéből mindössze négyből érkeztek vissza kérdőívek, a Székesfehérvári, a Móri, az Ercsi és a Gárdonyi kistérségben működő civil szervezetektől érkeztek visszajelzések. Település szerint vizsgálva a kérdőívek eloszlását még inkább kiegyensúlyozatlan a kép, a 40 kérdőívből 34 Székesfehérváron bejegyzett szervezettől érkezett. (Azt azonban nem szabad elfelejteni, hogy ezen szervezetek fele megyei hatókörű a tevékenységét tekintve).

A CISZ tagok működési hatóköre elsősorban megyei szintű, de nyolc regionális és egy országos szervezet igényeihez is igazodni kell a CISZ és a Civil Ház szolgáltatásainak. Azon szervezetek aránya, akik kizárólag a helyi, települési közösség számára nyújtanak szolgáltatást vagy csak a település határain belül működnek 18 százalék.

A vizsgált szervezetek székhelye

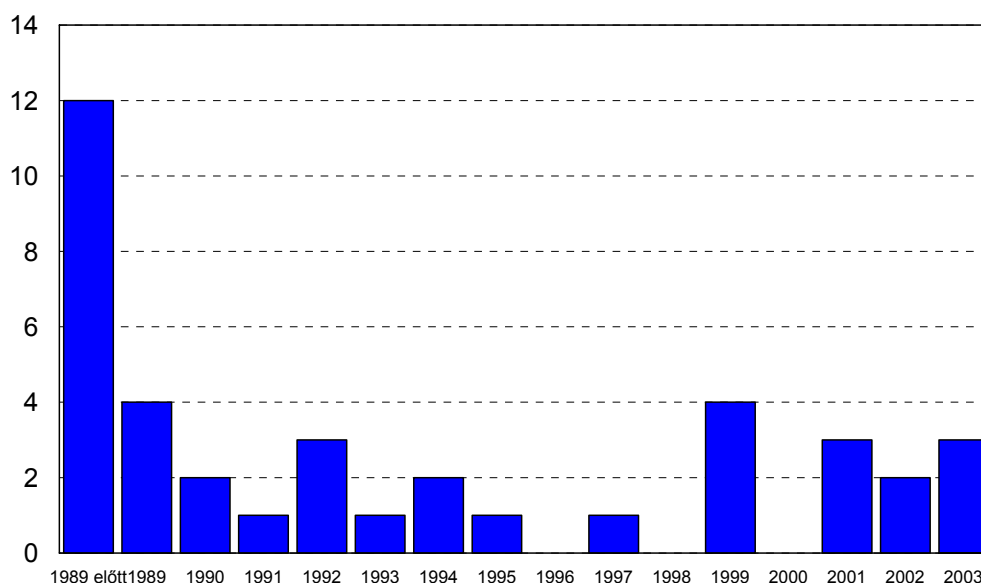

A szervezet működésének hatóköre

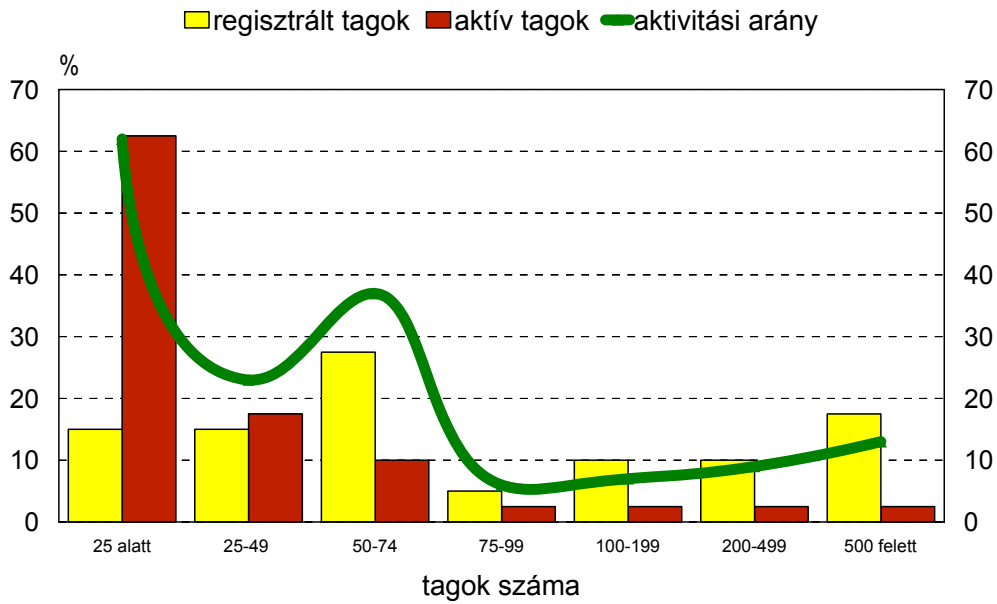
A 40 elemzett civil szervezet közül 39 mondta meg pontosan, hogy mikor jegyezték be a bíróságon őket, illetve ha volt jogelőd szervezet, akkor melyik évben indította működését. Saját bevallásuk alapján 12 működött már 1989 előtt is. A szervezetek harmada a kilencvenes évek első felében jött létre, egyharmada pedig az elmúlt 8 évben. A nagyon fiatal szervezetek száma öt, mögöttük csak maximum két éves működési tapasztalat áll.

A működés megkezdésének időpontja

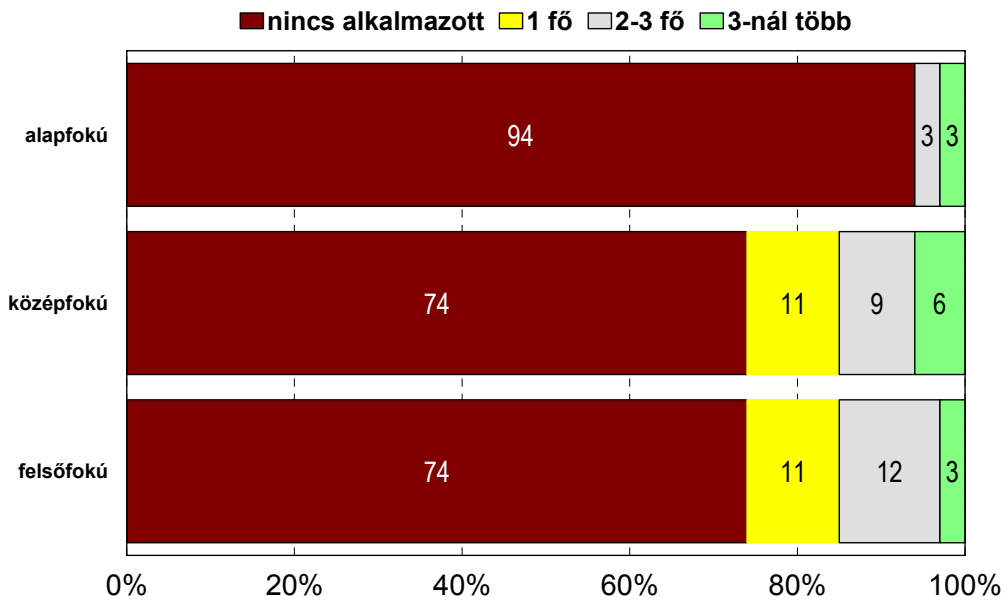

Ami a szervezetek nyilvántartott tagjait illeti, itt meglepően magas számok jöttek ki. Az átlag 470 fő volt. Az átlag azonban elfedi azt a tényt, hogy a vizsgált szervezetek közel fele, 45 százaléka 50 fő alatti létszámmal működik. 50 és 100 fő közötti tagsággal a szervezetek egyharmada, 100 és 200 fő közöttivel 10, 200 és 500 fő közöttivel pedig szintén 10 százaléka működik. 500 fő feletti regisztrált taglétszámmal 7 válaszoló egyesület büszkélkedhet. A tagság többsége azonban általában csak csendes, „regisztrált tag”, a szervezet életében kb. csak minden negyedik tag vesz részt aktívan. Ez az összes vizsgált szervezetet nézve kb. 1500 embert jelent a megyében. Jellemző, hogy, míg a kis szervezetek életében a regisztrált tagság 62 százaléka részt vesz, addig a 25-75 fős egyesületeknél az „aktivitási arány” már alacsonyabb, 32-37 százalék, s a nagyobb civil szervezeteknél még alacsonyabb.

A szervezetek tagjainka száma szerinti megoszlása és az aktivitási arány

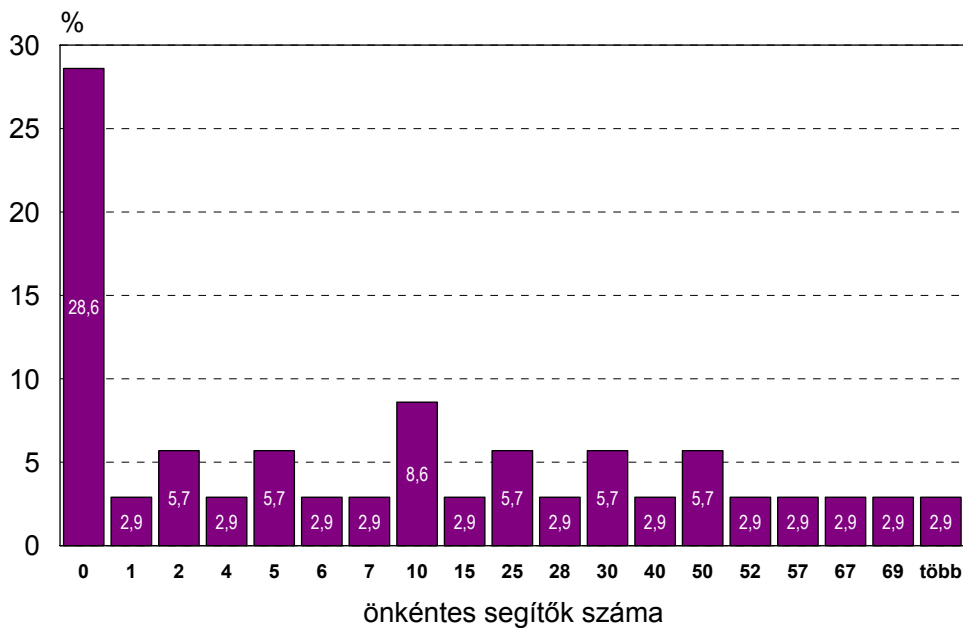

Alkalmazottak száma szerinti megoszlás

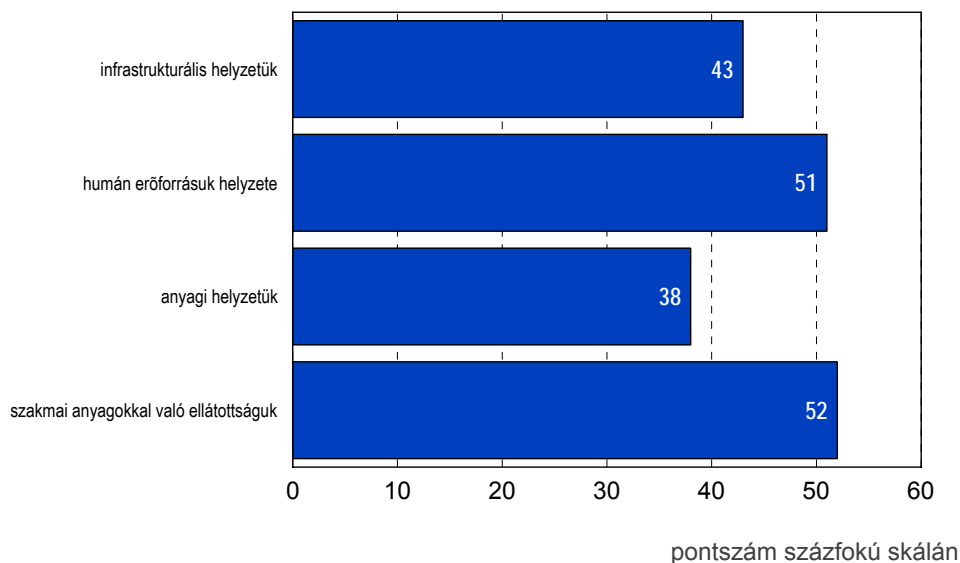
Önkéntesek száma szerinti megoszlás

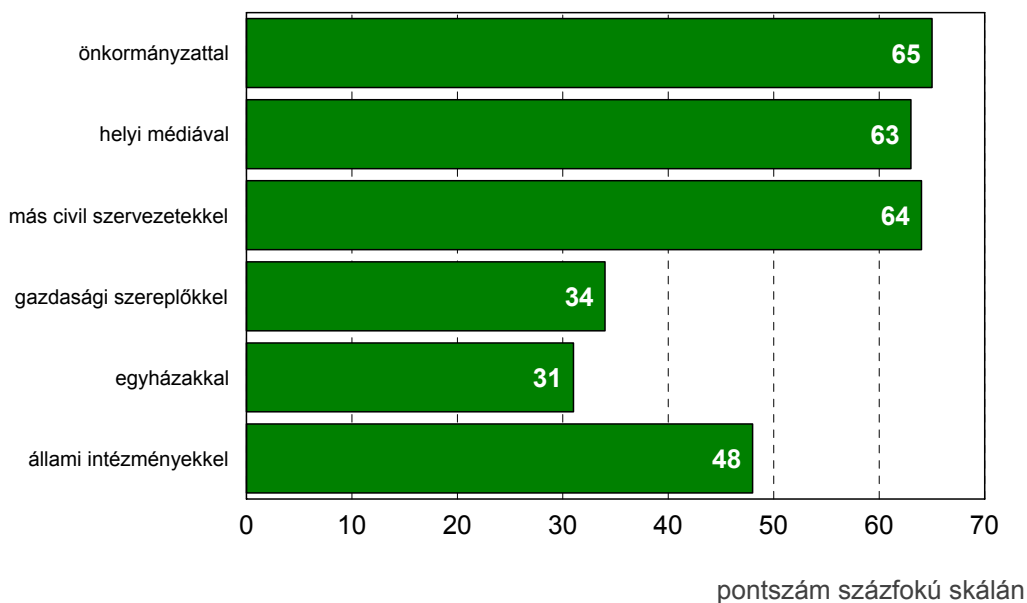
A CISZ tagok eltérő infrastrukturális helyzetben vannak, s ezen humán, technikai és kapcsolati erőforrások között különösen nagy eltérések is vannak. Alapfokú végzettségű munkatárssal a válaszoló civil szervezetek közül mindössze két szervezet rendelkezik, középfokú és felsőfokú végzettségű szakemberrel 14-14 szervezet rendelkezik. Ha együtt vizsgáljuk a munkatársak számát, a vizsgált CISZ tagok kétharmada egyáltalán nem rendelkezik alkalmazottal, kizárólag önkéntes vagy eseti megbízású munkatársak jelentik a humán erőforrásukat. További egynegyedük 1-3 főt, három szervezet pedig 3 főnél többet foglalkoztat. Az önkéntesek számát vizsgálva kiderült, hogy a szervezetek egyharmadánál nincs önkéntes munkát végző segítők aktivista, egyharmaduknál 10 főnél alacsonyabb ez a létszám, de a válaszoló egyesületek között öt szervezetnél 50 főnél is több önkéntes dolgozik esetenként vagy rendszeresen.

A kérdőívben külön kérdéscsoport foglalkozott a civil szervezetek erőforrásaival és kapcsolataival. Ebben először a saját szervezetük működési feltételeinek értékelését kértük. Itt az iskolai osztályzatok segítségével lehetett véleményt alkotni négy különböző területről. A kapott válaszokat 100 fokú skálára számoltuk át. Mint az alábbi ábra is mutatja, markáns pozitív vélemény nem fogalmazódott meg. A humán erőforrással és a szakmai anyagokkal való ellátottsággal kapcsolatban fogalmazódtak meg a legenyhébb kritikák (51-52 pont a százfokú skálán), míg az infrastruktúra és az anyagi helyzet egyaránt az 50 pontos elégedettségi határ alá került.

A működési feltételek szervezeti minősítése

Külső kapcsolatok szervezeti minősítése

A válaszoló CISZ tagok a saját szervezeti kapcsolatrendszerükről is beszámoltak. Ezek alapján közepesen elégedettek az önkormányzati, helyi média és más civil szervezeti kapcsolataikkal (63-65 pont). Az állami intézményekkel való kapcsolatuk megítélése már az elégedettség határ alá került (48 pont), a gazdasági szereplőkkel és az egyházakkal való kapcsolatuk tekintetében kifejezett elégedetlenség fogalmazódott meg (31-34 pont).

3. CIVIL SZOLGÁLTATÁSOK

Amikor arra voltunk kíváncsiak, hogy a programok, rendezvények lebonyolításához milyen jellegű segítségre lenne szükségük a szervezeteknek, akkor gyorsan kiderült, hogy többségük elsősorban anyagi segítségre, pályázati információkra és a címlistákra (partner adatbázisok) számítana, a megkérdezett 40 szervezetből 26-29 rendszeresen, további 9-12 szervezet alkalmanként igényelne ilyen segítséget. Hasonlóan sokan (21 szervezet rendszeresen, 17 alkalmanként) keresik a képzésekkel kapcsolatos információkat, de a technikai eszközök biztosítása és a reklám lehetőség megteremtése is sokak által igényelt célzott szolgáltatás.

	rendszeresen igénybe venné	alkalmanként igénybe venné	összesen
információ pályázati lehetőségekről	29	9	38
anyagi segítség	27	11	38
címlisták (média, önkorm. Civil)	26	12	38
képzésekkel kapcsolatos információk	21	17	38
technikai eszköz biztosítása	15	23	38
reklám lehetőség	15	22	37
pályázati tanácsadás, segítség a pályázatok elkészítésében	20	16	36
együttműködő partner szervezetek	12	24	36
sajtókapcsolatok segítése	13	21	34
helyiség biztosítása	19	14	33
jogi tanácsadás, segítségnyújtás	11	20	31
nyomtatás	6	23	29
kedvezményes fénymásolás	8	20	28
Internet használat	11	15	26
könyvelési tanácsadás	5	20	25
könyvelési szolgáltatás igénybevétele	9	12	21
számítógép használat	6	15	21
alkalmi önkéntes munkaerő közvetítése	3	18	21

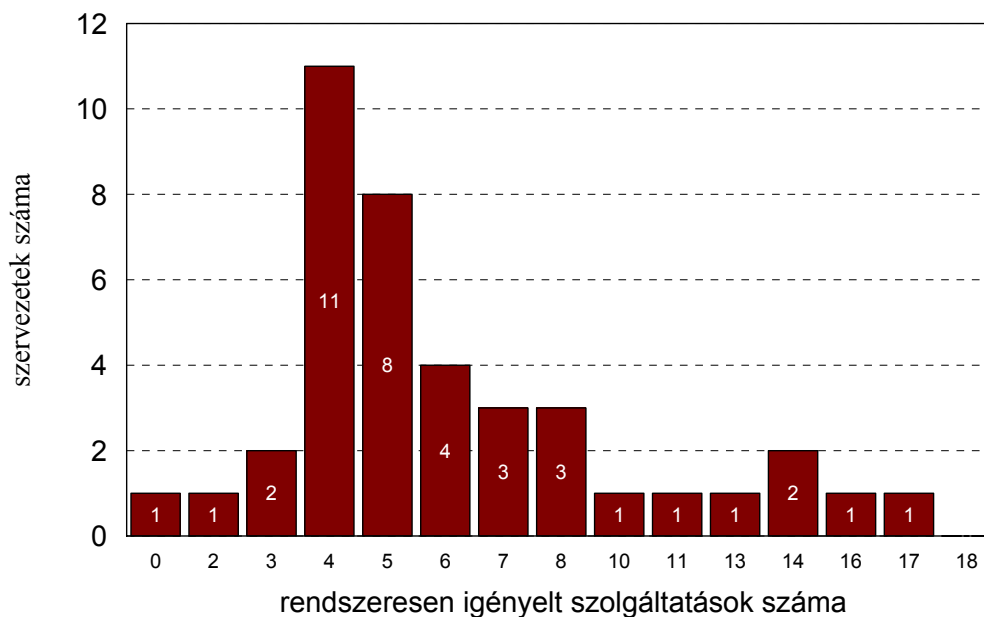
szervezetek száma

Elgondolkodtató, hogy a szervezetek többsége a pályázataik elkészítésében is segítségre szorul, ami komolyan felveti az önálló életképesség kérdését. Lista másik felén tipikusan alkalmankénti segítséget igényelnek a tagszervezetek az együttműködő partner szervezetek felkutatásában, a technikai eszköz biztosításában, a nyomtatási lehetőségben, a sajtókapcsolatok szervezésében, jogi kérdésekben, kedvezményes fénymásolásban és

könyvelési tanácsadásban.

A szervezetek az általunk felsorolt 18-féle szolgáltatás közül átlagosan hatot vennének igénybe, a legtöbben 4 és 5 területet jelölték meg. Azon szervezetek száma a megkérdezettek között akik több mint hat kérdésben is segítségre szorulnak 13, esetükben az önálló életképesség kérdése is komolyan felvetődik.

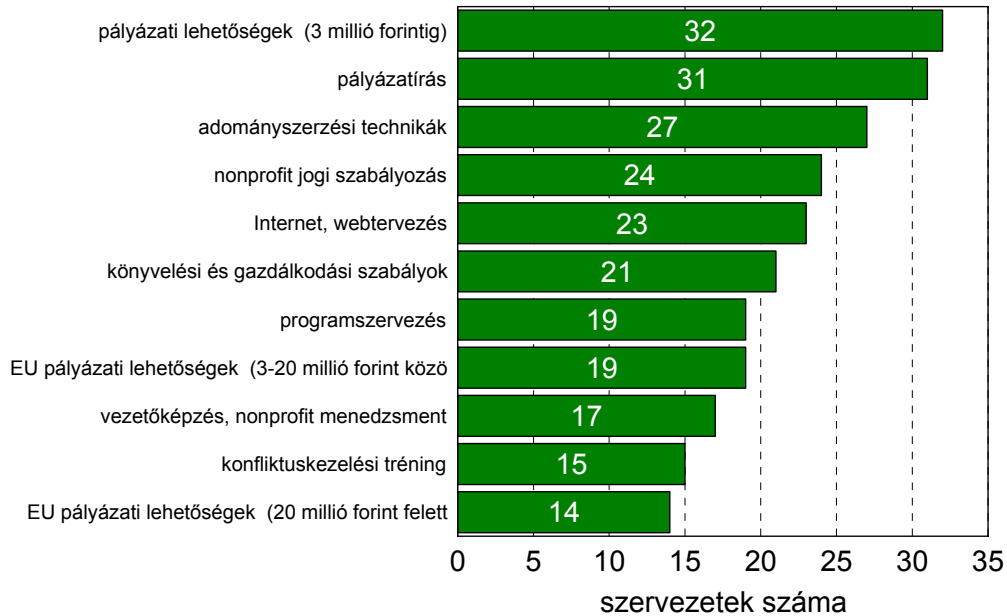
Rendszeresen segítséget váró szervezetek száma az igényelt szolgáltatások száma szerint

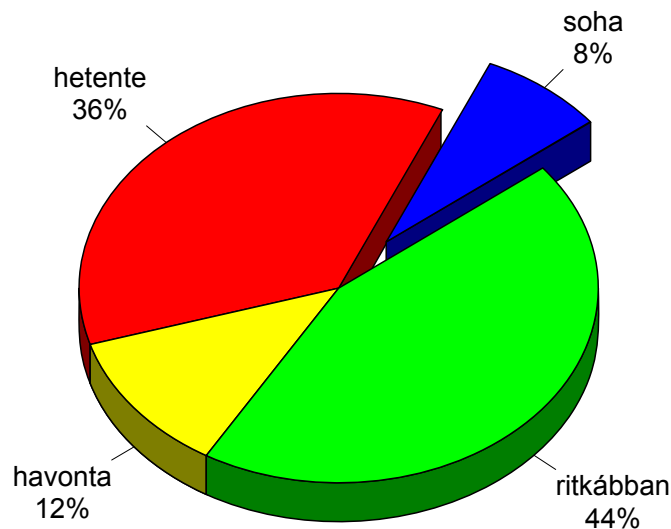
A megkérdezett CISZ tagok közül nincs olyan szervezet, amely munkájának hatékonyabbá tétele érdekében nem venne igénybe valamilyen speciális tematikájú képzést. A kapott válaszok alapján a legnagyobb igény a kis összegű (3 millió Ft. alatti) pályázati lehetőségekkel kapcsolatos valamint az adományszerzési és a pályázatírási technikákat bemutató, gyakoroltató tréning iránt mutatkozik, a megkérdezettek szervezetek 70-80 százaléka érdeklődik az ilyen képzések iránt. A non-profit szervezetekkel kapcsolatos jogi szabályozás, a könyvelési, gazdálkodási szabályokat ismertető képzés, illetve az internet és a webtervezés témakörét feldolgozó tréning az aktívabb CISZ tagok 50-60 százalékát érdekelheti (a kis elemszámú mintában 21-24 ilyen szervezet volt). A programszervezéssel foglalkozó képzés és a vezetőképzés, a non-profit menedzsment és a nagyobb összegű (3 millió Ft feletti) pályázati lehetőségek már csak minden harmadik szervezet számára jöhetnek szóba az érdeklődés szintjén, ez gyakorlatilag 14-19 szervezetenél nem jelent többet.

A szervezetek átlagosan hat képzési témát jelöltek meg, ami azt mutatja, hogy meglehetősen „mindenevők”, kevésbé differenciált a képzési szükségletük.

Képzési igények téma szerinti bontásban

Az Önök szervezete milyen gyakran veszi igénybe a Civil Ház szolgáltatásait?

A kérdőívre válaszoló CISZ tagok harmada rendszeres, heti igénybevevője a Civil Ház szolgáltatásainak, egytizedük pedig havonta fordul meg a Civil Házban. Fontos információ, hogy az összes válaszoló szervezet fele soha nem vagy csak nagyon ritkán veszi igénybe a Ház valamely szolgáltatást. Jelelemző, hogy akik ritkábban járnak a Civil Házba, azok általában is kevesebb segítséget igényelnek a munkájukhoz, ellenben a képzési (önképzési) igényük magasabb szintű.

Arra a kérdésre, hogy elsősorban mit várnak a városban működő Civil Háztól a CISZ tagok többsége az információs feladatokat jelölte meg, továbbá a helyiség biztosítását várják el a Civil Háztól.

Elsősorban mit vár a városban működő Civil Háztól?

	Említések száma
információ beszerzésének és átadásának lehetősége	14
működéshez a hely biztosítása	6
szakmai segítség	5
pályázatokhoz segítség	3
civilek közötti kapcsolattartás segítése	3
nagyobb összejövetelekhez hely biztosítása	2
tanácsadás	2
működési feltételek biztosítása	2
tréningek, konferenciák	2

És mit vár a Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetségétől?

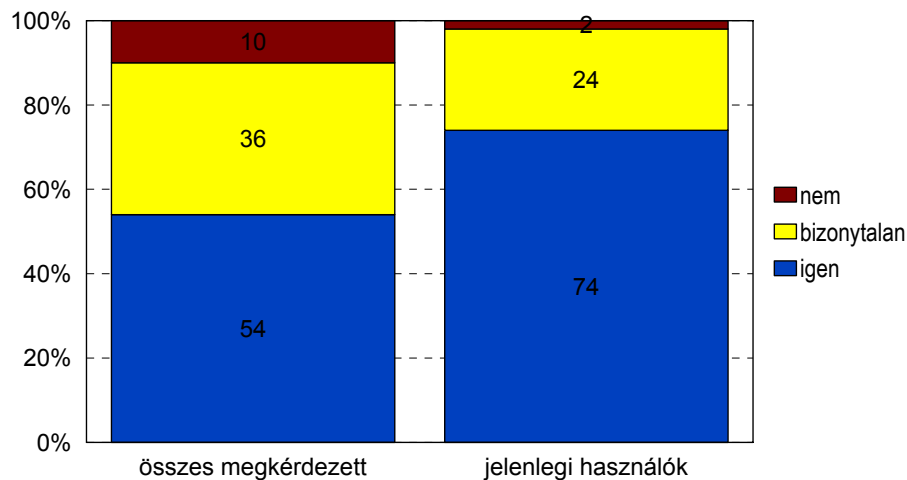
	Említések száma
Koordináció és információáramlás	22
Érdekképviselő	13
Támogatások biztosítása	5
Képzések, konferenciák	4
Szakmai segítség	4
Működési feltételek biztosítása	2

Ha Civil Ház csak éves regisztrációs díj megfizetése fejében nyújtaná a szolgáltatásait, a válaszoló szervezetek fele akkor is igénybe venné a szolgáltatásokat, egytizedük biztosan elfordulna a Civil Háztól, a többi szervezet pedig bizonytalan, valószínűleg a regisztrációs díj mértékétől teszi függővé válaszát. Azok a szervezetek, akik jelenleg is használják a Civil Házat, a regisztrációs díj bevezetése után többségében (háromnegyedük) továbbra is igénybe vennék a szolgáltatásokat.

A Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetségétől, mint társadalmi célú szervezettől a legtöbb válaszoló CISZ tag nem az érdekképviselői tevékenység ellátását várja elsősorban,

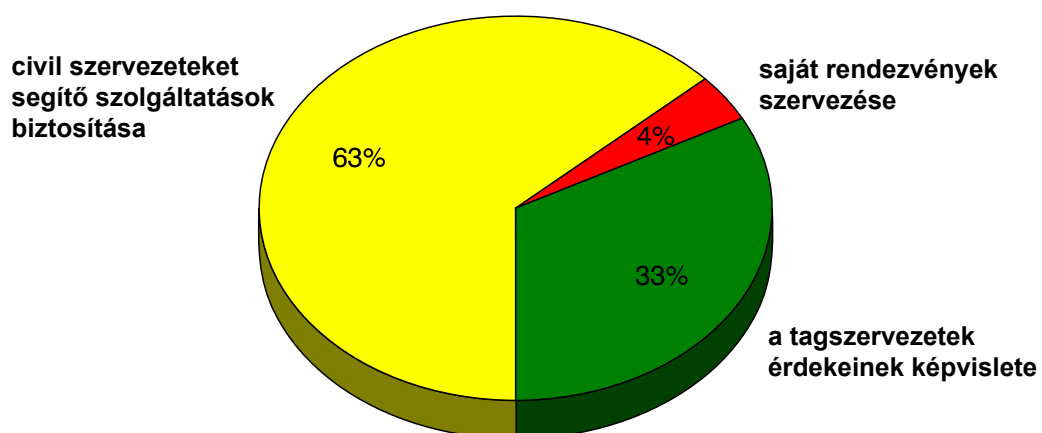
hanem a szervezetek közötti információáramlás és koordináció segítségét, az érdekképviselő csak a második legfontosabb terület. Ezen túl hangsúlyosan előkerült a támogatások biztosításának és a szakmai segítségnyújtás kérdése is.

Ha Civil Ház csak éves regisztrációs díj megfizetése fejében nyújtaná a szolgáltatásait az Önök szervezete igénybe venné a szolgáltatásokat?

Ha a kérdést sarkítva tesszük fel, akkor a válaszolók kétharmada a CISZ legfontosabb feladatának civil szervezeteket segítő szolgáltatások biztosítását tartja, egyharmaduk pedig a tagszervezetek érdekeinek képviselését tartja.

Ön szerint a Civil Szervezetek Szövetségének mi a legfontosabb feladata?

4. A KÉRDŐÍVET VISSZAKÜLDŐ SZERVEZETEK LISTÁJA

- „A fény tulsó oldalán...”- Látássérültek Regionális Közhasznú Egyesülete
- Alba Regia Menedék Alapítvány
- Alba Regia Nyugdíjas Egyesület
- Albatrosz Repülő Egyesület
- Arév Baráti Kör Egyesület
- ARISZ
- Autisztikus Gyermekek Szüleinek Egyesülete
- Fejér Megyei Epilepsziásokért Egyesület
- Fejér Megyei Honvéd Nyugállományúak Székesfehérvári Klubja
- FEJÉR Megyei Sclerosis Multiplexesek Egyesület
- Fejér Megyei Természetbarát Szövetség
- Fejér-megyei Nyugdíjasok Érdekvédelmi Szervezete
- Feketehegy-Szárazrét Polgárai Egyesülete
- Fénysugár Fejér Megyei Mentálhigiénés Betegek Egyesülete
- Gaja Környezetvédő Egyesület
- Gyöngyvirág Természetbarát Egyesület
- Hérosz FM
- Isztiméri ifjúsági Egyesület
- Krajcáros Alapítvány
- Kulturális és Szabadidős Egyesület
- Magyar Cserkész Szövetség IV. ker
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Székesfehérvári Csoport
- Magyar Nemzetőrök Fejér Megyei Egyesülete
- Martonvásári Nyár Kulturális Egyesület
- Mezőgazdasági Emlékeket Védők EM.-i Egyesülete
- Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete
- Pénzüintézetek Vértes Meteor SE Természetbarát Egyesülete Székesfehérvár
- SINOSZ Fejér megyei Szervezete
- Székesfehérvári Csemete Alapítvány
- Székesfehérvári Fogyasztóvédelmi Egyesület
- Székesfehérvári Nemzetőrök Egyesülete
- Székesfehérvári Regionális Nagycsaládosok Egyesülete
- Székesfehérvári Városi Bélyeggyűjtő Kör
- SZITI Szociális Egyesület
- Történelmi Játék és Hagyományőrző Társaság
- Vasiak Baráti Köre
- Vendégfogadók Egyesülete Fejérben
- Vizivárosi Lakótelepi Sportegyesület
- „Vigyzó Kéz” Gyermekvédelmi Egyesület